

Калініна Ольга Сергіївна

кандидат культурології, старший викладач кафедри культурологічних
дисциплін та зображувального мистецтва
Харківська гуманітарно-педагогічна академія, Україна

РОЗВИТОК ВІЗУАЛЬНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ ЗА ДОПОМОГОЮ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

З розвитком технологій інформаційного та медіа навчання та з розповсюдженням мультимедійної техніки, демонстрація творів мистецтва при викладанні курсу з історії світової та української культури стає закономірним явищем. Велика кількість документальних фільмів, присвяченим різним художнім епохам, стилям, навіть творчості окремих митців, віртуальних екскурсій по відомим світовим музеям, розкриває великі можливості для використання візуального ряду.

Візуальна культура є органічною частиною нашого життя. Сучасна людина спілкується з оточуючим світом в великій мірі за допомогою комп'ютерних технологій. Цей процес потребує наявності певних знань та умінь, та навіть писемні тексти все частіше уступають місце текстам. Їх розуміння, сприйняття та інтерпретація, залежать від рівня володіння інформаційними технологіями [2, с. 24]. В сучасній освітній системі починаючи з дитячого садку та молодшої школи діти не уявляють свого життя без візуального потоку, який, на жаль дуже часто є для сучасної дитини основним джерелом формування власної куртини світу, де все змінюється зі швидкістю відеокліпу. На сьогоднішній день ми можемо констатувати, що ні в школах, ні в закладах вищої освіти не так багато педагогів, які успішно можуть поєднувати традиції та інновації у викладанні мистецьких дисциплін. Під візуальною культурою ми розуміємо засіб взаємодії людини з оточуючим світом, важливим в цьому є те,

наскільки людина здатна до інноваційних перетворень щодо себе та дійсності. [3, с.56] Візуальна культура включає в себе візуальну грамотність, тобто здатність людини “прочитати” на рівні логічних зв’язків його елементів. Цей процес включає: розпізнавання візуальних об’єктів, розпізнавання візуальних кодів, досвід візуальних комунікацій, досвід розуміння пластичних мистецтв (живопису, графіки, скульптури, архітектури, графічного дизайну), досвід взаємодії з медіакультурою та екранними мистецтвами. Наступною складовою візуальної культури є візуальне мислення, тобто людське мислення, ось чому навчання візуальній культурі дає змогу зосередитися на різних засобах взаємодії людини (студента) з візуальними текстами глобального світу, в якому людина знаходить сенс за допомогою свого власного культурного досвіду. [5, с.102] Проте, недостатня увага до цієї проблеми з боку системи освіти та відсутність як такого виховання візуальної культури у сім’ї та в школі, позбавляють людину здатності повноцінно сприймати візуальні об’єкти у побутовому, природному та музейному середовищі. Досвід візуальної культури формується сьогодні в умовах інформаційно-комунікативного бачення, що змінило специфіку візуального сприйняття в цілому.

Вся цій ситуація яка склалася, можуть допомогти твори мистецтва, тому що вони від глядача вимагають роботи не тільки очей, а й уяви та душі. Акт споглядання об’єкта природи чи твору мистецтва тягне за собою спогади, образи минулого чи уявного майбутнього. При цьому споглядання спрямоване на осягнення естетичного змісту та цілісності об’єкту. Зрозуміло, що глядач повинен мати навички візуальної та вербальної інтерпретації художнього образу, завдяки цим здібностям він має змогу протистояти стандартизованим форматам прийому та відбору необхідної інформації. Спробою допомогти йому у невідворотному процесі розвитку інформаційно-комунікаційних технологій стало запровадження комп’ютерної техніки в музеях, галереях мистецтва. Звичайно, мова йде в першу чергу про збільшення інтересу до музею та мистецтву.[6, с.95]

Візуальна культура є органічною частиною освітнього процесу. На заняттях з мистецтва потрібно моделювати процеси та поведінку, які допомагають студентам краще зрозуміти оточуючий світ та мистецтво, та сприяють формуванню художнього сприйняття та критичного мислення. Встановлення соціокультурних зв'язків із творами мистецтва мотивує студентів до створення власних творів мистецтва, на ближче знайомство із світовими шедеврами мистецтва. Проте, акцентуючи увагу на важливості формування візуальної культури у студентів слід відмітити необхідність подальших розробок методик розвитку візуальної культури та залучення широкого колу спеціалістів до цього процесу.

Список джерел:

1. Арнхейм Р. Искусство и визуальное восприятие / Общ. ред. и вступ. ст. В.П. Шестакова; Пер. с англ. В.Н. Самохина. – М.: Прогресс, 1974. – 392 с.
2. Барышева Т.А. От художественного интереса к художественному интеллекту. Диагностика творческого развития ребенка в музейной среде. – СПб.: ГРМ, 2011. – 122 с: ил., табл.
3. Бергер А. Видеть – значит верить. Введение в зрительную коммуникацию: пер. с англ. – 2-е изд. – М.: Издательский дом «Вильямс», 2005. – 288 с: ил.
4. Столяров Б.А. Музей в современном мире: визуальная культура как условие результативности культурно-познавательного туризма. Публикация доклада и презентации на CD в аналитической записке к Конференции ЮНЕСКО и МФГС «Роль музеев в образовании и в развитии культурно-познавательного туризма». Киев, 17–20 октября 2011.
1. Столяров Б.А. Педагогические аспекты образовательной деятельности музея. Учебное пособие для музейных педагогов и студентов гуманитарно-художественных вузов. – СПб.: ГРМ, 2013. – 310 с.
5. Rebecca Shulman Herz. Looking at Art in the classroom Art investigations from the Guggenheim museum. – 2010 by Teachers College, Columbia University. – 127 p.